

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce **M. P.**, zastoupeného JUDr. Bedřichem Hájkem, advokátem se sídlem B. Němcové 70, 432 01 Kadaň, proti žalovanému **Krajskému úřadu Ústeckého kraje**, se sídlem Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem, proti rozhodnutí ze dne 12. 8. 2004, č. j. 6149/DS/04/87602, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 28. 3. 2006, č. j. 42 Ca 4/2006 - 14,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 28. 3. 2006, č. j. 42 Ca 4/2006 - 14, **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 18. 5. 2004, č. j. DO-21-308/04/S, uložil Městský úřad Kadaň žalobci pokutu ve výši 4000 Kč za přešupek proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu podle § 22 odst. 1 písm. c) zákona ČNR č. 200/1990 Sb., o přestupcích; ten žalobce spáchal tím, že nepřizpůsobil rychlost jízdy ve smyslu § 18 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), a narazil svým automobilem do jiného vozidla, odstaveného po dopravní nehodě, čímž způsobil škodu ve výši asi 200 000 Kč.

K odvolání žalobce změnil žalovaný rozhodnutí vydané v I. stupni tak, že nahradil třetí odstavec výrokové části.

Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem; ten žalobě vyhověl, napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V odůvodnění rozsudku vytkl krajský soud rozhodnutí žalovaného nesrozumitelnost a nepřezkoumatelnost: žalovaný totiž ve výroku ani v záhlaví svého rozhodnutí neoznačil

odvolání, na jehož základě rozhodoval, a neuvedl zde ani to, jak se s odvoláním vypořádal (to provedl až v poslední větě odůvodnění, podle níž bylo odvolání zamítnuto).

Ke kasační stížnosti žalovaného Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 12. 1. 2006, č. j. 1 As 3/2005 - 45, rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, protože krajský soud nejenže ve výroku vyslovil zrušení rozhodnutí žalovaného, ale současně mu uložil další povinnosti, týkající se jeho procesního postupu. Do výroku rozsudku tak soud začlenil i díl odůvodnění svého rozhodnutí. Takový postup shledal Nejvyšší správní soud nepřijatelným, protože rozsudek se stal v důsledku spojení výroku a odůvodnění matoucím a nepřezkoumatelným pro nesrozumitelnost.

Krajský soud tedy pokračoval v řízení a v záhlaví označeným rozsudkem rozhodnutí žalovaného opět zrušil, přičemž, aby dostal právnímu názoru Nejvyššího správního soudu, svůj výrok obsažený v prvním rozsudku „přeformuloval, resp. zkrátil“. Dále uvedl, že ohledně merita věci mu Nejvyšší správní soud nic nevytkl, takže poznatky získané podrobnou analýzou napadeného i předcházejícího rozhodnutí jsou i v této opakované věci použitelné (za výslovného souhlasu obou stran) a tehdejší závěry z nich vyvozené nadále platí. Protože dřívější rozsudek, jakkoliv byl zrušen, fyzicky existuje a účastníci řízení jej mají k dispozici, krajský soud odkázal na jeho podrobné odůvodnění, na němž necítí potřebu cokoliv měnit.

Proti rozsudku krajského soudu brojil žalovaný další kasační stížností; na úvod deklaroval, že si je vědom § 104 odst. 3 s. ř. s. o nepřijatelnosti další kasační stížnosti, ale tento se nevztahuje na daný případ, kdy byl původní rozsudek soudu zrušen z důvodu nepřezkoumatelnosti pro nesrozumitelnost; Nejvyšší správní soud se proto nezabýval nepřezkoumatelností správního rozhodnutí, kterou shledal krajský soud ve svém rozsudku. Žalovaný spatřuje pochybení krajského soudu v tom, že náležitosti obsahu výroku správního rozhodnutí požadované krajským soudem, jejichž absencí odůvodnil tento soud zrušení rozhodnutí, jdou nad rámec požadavků zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), a součástí výroku být nemají. Žalovaný přitom postupoval v souladu s § 47 odst. 2 správního řádu, který stanoví náležitosti výroku rozhodnutí, tak i v souladu s § 59 odst. 2 téhož zákona upravujícího způsob rozhodnutí odvolacího orgánu. Způsob vypořádání se s odvoláním je součástí výroku pouze při potvrzení rozhodnutí; s odvoláním se pak žalovaný vypořádal v odůvodnění svého rozhodnutí. Žalovaný dále uvedl, že náklady vynaložené žalobcem v opakovaném řízení před soudem byly vyvolány pochybením krajského soudu, a tudíž jejich náhrada neměla být žalovanému uložena.

Žalovaný proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalobce se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry krajského soudu, že rozhodnutí je zmatečné a v podstatě nepřezkoumatelné, a navrhl kasační stížnost zamítnout a uložit žalovanému povinnost zaplatit žalobci náklady právního zastoupení.

Kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud považuje za důležité zabývat se nejprve otázkou přípustnosti kasační stížnosti, jak ji předestřel žalovaný, když poukázal na ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., podle něhož kasační stížnost není přípustná proti rozhodnutí, jímž krajský

soud rozhodl znovu po té, kdy jeho původní rozhodnutí bylo Nejvyšším správním soudem zrušeno.

V tomto ohledu je vhodné odkázat na nálezy Ústavního soudu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05, podle něž je možné novou kasační stížnost odmítnout podle § 104 odst. 1 písm. a) pouze v případě, že v předchozím řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud vyjádřil závazný právní názor týkající se posouzení věci samé. Podle Ústavního soudu *„vztáhnout však citované ustanovení též na případy, kdy Nejvyšší správní soud pouze vytýká nižšímu správnímu soudu procesní pochybení, resp. nedostatečně zjištěný skutkový stav (...), by ve svých důsledcích, v rozporu i s úmyslem zákonodárce, mohlo vést k naprosté zbytečnosti Nejvyššího správního soudu, neboť byl-li by výklad přdestřený v projednávané věci Nejvyšším správním soudem přípustný, mohl by tento soud v každé projednávané věci vždy prvním kasačním rozhodnutím vytknout jakoukoli (třebas i malichernou) procesní vadu a poté v druhém kasačním řízení kasační stížnost odmítnout, a tím odmítnout i věcný přezkum naříkaného rozhodnutí z pohledu aplikace hmotného práva“*. Ústavní soud zde tedy postavil najisto, že omezení přípustnosti kasační stížnosti lze uplatnit pouze v případech, kdy již měl Nejvyšší správní soud možnost vyjádřit se k věci samé, tj. k výkladu hmotného práva; naopak byla-li předmětem první kasační stížnosti pouze otázka procesní (resp. zásadní vada řízení), není možné novou kasační stížnost týkající se věci samé bez dalšího odmítnout. V projednávaném případě se Nejvyšší správní soud v řízení o první kasační stížnosti vyslovil o nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu, což mu bránilo v dalším posouzení tohoto rozsudku z hlediska námitek žalovaného směřujících do věci samé. Směřuje-li pak právě projednávaná kasační stížnost opět do věci samé, nelze ji odmítnout poukazem na § 104 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť by se jednalo o zjevné odmítnutí spravedlnosti a porušení čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

Po vyřešení otázky přípustnosti se Nejvyšší správní soud před zkoumáním věci samé musel vypořádat ještě s případnými vadami, ke kterým je povinen přihlížet vždy z moci úřední. Nejvyšší správní soud totiž v souladu s § 109 odst. 3 s. ř. s. není vázán důvody kasační stížnosti, bylo-li řízení před soudem zmatečné [§ 103 odst. 1 písm. c)] nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné [§ 103 odst. 1 písm. d)], jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné.

Z těchto hledisek se kasační soud zabýval odůvodněním rozsudku; výroky tentokrát shledal za formálně bezvadné. Způsob, jakým krajský soud odůvodnil nyní přezkoumávaný rozsudek, však nelze považovat za souladný se zákonem. Odůvodnění odkazem na předchozí, sice fyzicky existující a účastníkům doručený, avšak zrušený, rozsudek odporuje nejen ustanovení § 54 odst. 2 s. ř. s., které jasně stanoví náležitosti každého jednotlivého rozsudku soudu, ale především způsobuje nepřezkoumatelnost takového soudního rozhodnutí. Odůvodnění rozsudku je jeho nezbytnou a integrální součástí, tzn. nelze jej vydělovat jakkoli mimo listinu, v níž je rozsudek obsažen. Jestliže se krajský soud zcela ztotožňoval s odůvodněním svého dřívějšího rozsudku, mohl uvedenému požadavku dostát zcela jednoduše za využití základních funkcí textového editoru.

Na podporu svého závěru o nutnosti kvalitního a vyčerpávajícího odůvodnění rozsudků poukazuje Nejvyšší správní soud na ustálenou judikaturu Ústavního soudu. V nálezu ze dne 3. 2. 2000, sp. zn. III. ÚS 103/99, (Sbírka nálezů a usnesení, sv. 17, str. 121) dospěl Ústavní soud k závěru, že *„z hlediska stanoveného postupu (čl. 36 odst. 1 Listiny) je požadavek řádného a vyčerpávajícího zdůvodnění rozhodnutí orgánů veřejné moci jednou*

ze základních podmínek ústavně souladného rozhodnutí“. V dalším nálezu ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, (Sbírka nálezů a usnesení, sv. 8, str. 287) pak uvedl, že „nezávislost rozhodování obecných soudů se uskutečňuje v ústavním a zákonném procesněprávním a hmotněprávním rámci. Procesněprávní rámec představují především principy řádného a spravedlivého procesu, jak vyplývají z čl. 36 a násl. Listiny, jakož i z čl. 1 Ústavy. Jedním z těchto principů, představujícím součást práva na řádný proces, jakož i pojmu právního státu, a vylučujícím libovůli při rozhodování, je i povinnost soudů své rozsudky odůvodnit (§ 157 odst. 1 o. s. ř.), a to způsobem, zakotveným v ustanovení § 157 odst. 2 o. s. ř. Z odůvodnění musí vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. V případě, kdy jsou právní závěry soudu v extrémním nesouladu s vykonanými skutkovými zjištěními anebo z nich v žádné možné interpretaci soudního rozhodnutí nevyplývají, nutno takovéto rozhodnutí považovat za stojící v rozporu s čl. 36 odst. 1 Listiny, jakož i s čl. 1 Ústavy“. Ustanovení § 157 odst. 2 o. s. ř. podrobně zakotvující způsob odůvodnění rozsudků civilních soudů lze bezpochyby v souladu s § 64 s. ř. s. přiměřeně použít i na řízení před správními soudy. S tímto ustanovením, jakož i s § 54 odst. 2 s. ř. s., je však zcela v rozporu odůvodnění rozsudku odkazem na jiný již zrušený rozsudek. Tuto skutečnost nemůže zhojit ani souhlas stran s takovým postupem, neboť porušení zákona soudem nelze zhojit takovým ujednáním. Jak však bylo uvedeno výše, kasační soud především za této situace nemohl podrobit rozhodnutí krajského soudu přezkumu, neboť samotný odkaz na jiný rozsudek není takového přezkumu způsobilý, a byl nucen konstatovat nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu pro nesrozumitelnost.

Vzhledem k závěru o nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu se Nejvyšší správní soud nezabýval námitkami žalovaného směřujícími do věci samé, zrušil napadené rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž bude krajský soud vázán názorem vysloveným v rozsudku zdejšího soudu a své rozhodnutí řádně zdůvodní. V novém řízení rozhodne krajský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. září 2007

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu